

V Praze dne 11.12.2014

Stanovisko iniciativ Vraťte nám stát a Veřejnost proti korupci k návrhu zákona o státním zastupitelství

Návrh zákona o státním zastupitelství, jak byl předložen ministryní spravedlnosti, naprosto odporuje závazku ve vládním prohlášení, kde se hovoří o posílení nezávislosti státního zastupitelství, aby mohlo fungovat bez přímého politického vlivu. Návrh podle nás představuje zásadní riziko a ohrožení demokratického právního systému!

Za největší rizika předloženého návrhu považujeme:

1/ Oslabení výkonnosti a účinnosti státních zastupitelství v oblasti vyšetřování závažných korupčních případů. Návrh předpokládá vytvoření paralelní struktury v soustavě státního zastupitelství. Vzniklo by nově Speciální státní zastupitelství v Praze, nad nímž by dohled vykonávalo Speciální vrchní státní zastupitelství v Praze. Působnost obou speciálních státních zastupitelství by byla velmi široká, takže přímým důsledkem by bylo naprosté zahlcení těchto nových „speciálů“. Tím by se výrazně zkomplikovalo vyšetřování nejzávažnější hospodářské a korupční trestné činnosti.

2/ Odnětí pravomocí při vyšetřování nejzávažnější hospodářské kriminality vrchním státním zastupitelstvím a Nejvyššímu státnímu zastupitelství. Podle návrhu by Nejvyšší státní zastupitelství již nemohlo provádět dohled nad vyšetřováním v žádné trestní věci a Vrchní státní zastupitelství v Praze a v Olomouci by už nemohla provádět dozor nad vyšetřováním žádné trestní věci (s výjimkou dokončení běžících případů). Návrh tedy sice neruší vrchní státní zastupitelství, ale odnímá jim kompetence dozorovat vyšetřování nejzávažnějších korupčních a hospodářských kauz.

3/ Posílení personálních pravomocí ministra spravedlnosti. Ministr spravedlnosti by podle návrhu mohl téměř volně vykonávat veškerá personální rozhodnutí v systému státního zastupitelství a nemusel by respektovat výsledky výběrových řízení. To z ministra spravedlnosti činí de facto hlavu státního zastupitelství a vytváří prostor pro ovlivňování vyšetřování korupčních kauz dle zájmu vlády.

4/ Zasahování a vstupování do živých případů ze strany ministra spravedlnosti. Zasahování do činnosti státních zastupitelství a živých případů by se realizovalo pod záminkou získání informací k projednání priorit trestní politiky. To však není zapotřebí, protože pro koncepční a legislativní činnost může vláda využívat každoroční podrobné zprávy o činnosti Nejvyššího státního zastupitelství.

Předložený návrh výrazně posiluje závislost státního zastupitelství na vládě a na ministrovi spravedlnosti. Nezávislost státního zastupitelství na vládě je přitom klíčovým předpokladem vyšetřování citlivých korupčních a závažných hospodářských kauz. **Návrh tak neposkytuje sebemenší záruku nezávislosti při vyšetřování kauz souvisejících s politikou, a tím vlastně přímo ohrožuje základní principy právního státu a znamená návrat do dob zametání korupčních kauz pod koberec. Za daného stavu je lépe zachovat status quo než přijímat takovýto zákon!**

Obracíme se zároveň na premiéra s naléhavým dotazem, zda je vůbec možné, aby vláda pod jeho vedením předložila tak kontroverzní návrh důležitého zákona.

Za iniciativu Vraťte nám stát!

Václav Němec
Jiřina Dienstbierová
Martin Hausenblas

Za iniciativu Veřejnost proti korupci

Jan Štern
Hana Marvanová
Olga Sommerová

